

Internetový pirát je dnes často skloňovaný pojem. Väčšina ľudí si pod týmto pomenovaním predstaví mladého človeka nelegálne sťahujúceho hudbu alebo iné súbory z internetu. Ako prostriedok mu na to slúži množstvo výmenných sietí, ako napríklad eDonkey, BitTorrent, Direct Connect, alebo filehostingy ako Rapidshare či Megaupload. Je to však najčastejšie len obyčajný používateľ. Nevytvára nový obsah, iba sťahuje a následne ďalej šíri ten existujúci. Lahko sa dá vytušiť, že je pomerne nízko v celkovej pirátskej hierarchii. Odkiaľ sa teda všetky tie najnovšie filmy, programy a hudba na internete berú? Mnoho ľudí netuší, že za svetom P2P a filehostingov je ešte jeden, oveľa tajomnejší svet. Svet, kde tieto súbory prvýkrát prekročia hranicu nelegálnosti a odkiaľ sa začnú neskôr masívne šíriť na všetky kontinenty. Toto virtuálne miesto je plné pravidiel, nariadení a neutíchajúcej súťaže o toho najlepšieho a najrychlejšieho. Prežijú v ňom len najšikovnejší, pričom o úspechu a neúspechu často rozhodujú len minúty či sekundy. Nazýva sa krátko a jednoducho – The Scene (Scéna).

Najtemnejšie zóny internetu

Odhalte tajomstvá elitných pirátskych skupín

Takmer každý počul o nelegálnom šírení súborov na internete. Nie každý však vie, odkiaľ a akým spôsobom sa na internet dostávajú. Na podobné otázky sa odpovedá vetou: „Niekoľko ich tam nahral.“ Táto jednoduchá odpoveď však len ťažko vystihuje komplexný svet nelegálneho softvéru a multimédií, teda warezu. Skutočným pôvodcom drivej väčšiny týchto súborov sú skupiny, ktoré sa po anglicky nazývajú *warez groups*. Ide o skupiny ľudí, ktorí dobrovoľne, bez akéhokoľvek finančného zisku využívajú svoje znalosti a prostriedky na šírenie komerčného softvéru, filmu a hudby zadarmo. Hnací motorom pre tieto skupiny pritom nie sú peniaze, ale len reputácia a rešpekt v rámci virtuálneho priestoru s názvom Scéna. Tieto skupiny tvoria skutočnú pirátsku elitu a sú celkom odlišné od bežnej predstavy internetového piráta. Ich výkonnosť je natoľko veľká, že niekoľko desiatok takýchto skupín dokáže produkciou pokryť kompletnú plejádu najmodernejších aplikácií, hier, filmov, seriálov a hudby, ktoré denne prichádzajú na svet.

Čo je Scéna a ako funguje

Scéna nie je konkrétne geografické miesto. Ide o termín, ktorý používa komunita warezových skupín na označenie virtuálneho priestoru, v ktorom pôsobia. Ide o utajovanú a skrytú sieť, kde prebieha boj elitných pirátskych skupín o to, kto dokáže najrychlejšie vydať filmovú novinku, nový program alebo hru. Táto „herná plocha“ nemá žiadne ústredné vedenie či dozornú radu. Jednotlivé skupiny sa riadia vopred známymi a dohodnutými pravidlami, podľa ktorých vydávajú produkty. Ak niekto pravidlá poruší, stráca podporu a priazeň komunity a je zo scény vykázany. Naopak, tým, čo dokážu víťaziť v tomto boji nad inými skupinami podľa pravidiel, patrí rešpekt a uznanie. Pôvod skutočného jadra Scény siaha až do éry 8-bitových počítačov začiatkom 80. rokov. Po nástupe počítačov, ako bol napríklad Commodore 64, sa začali objavovať v hojnom počte aj počítačové hry. Vzniklo teda niekoľko skupín, ktoré začali hry kopírovať a šíriť medzi záujemcov. Nelegálne kopírovanie vtedy nebolo na takej úrovni, ako je dnes. Kopírovať sa nezačalo

pre vysoké ceny alebo prílišný objem a nepreberné možnosti, ale skôr pre celkovú nedostupnosť. Hry sa tak mohli dostať aj tam, kde inak neboli dostupné. Už vtedy začali programátori do svojich programov umiestňovať rôzne ochranné prvky, ale vždy sa našiel šikovný človek, ktorý ochranu obišiel a hru následne šíril už bez tejto „príťažky“. Zrodili sa tak prvé warezové skupiny. Postupom času sa vďaka súťaživému ľudskému duchu začali medzi sebou predbiehať, kto dokáže hru poskytnúť rýchlejšie. Skupiny postupne silneli a upevňovali sa, až sa rozrástli do dnešnej podoby masívnej undergroundovej spoločnosti.

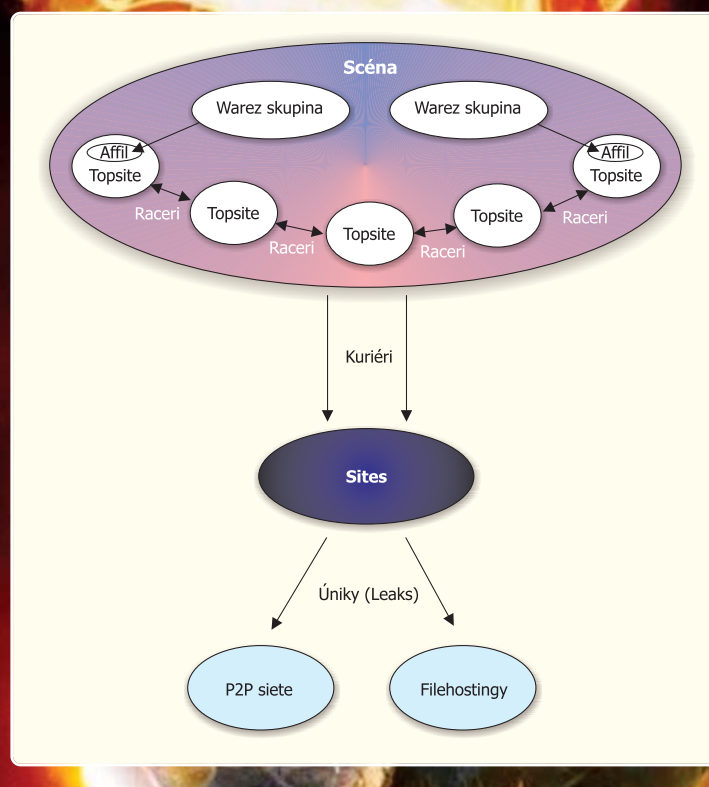
Scéna je špička pomyslenej pirátskej pyramídy. Ide o uzavretú komunitu, kam nemajú prístup bežní používatelia, ktorí o nej často ani netušia. Vzhľadom na povahu činnosti je to veľmi strážená a utajovaná spoločnosť. Jej jednotliví predstavitelia sa len zriedkavo poznajú osobne. Komunikujú prostredníctvom uzavretých kanálov IRC, pričom ich identifikátor je iba nick, teda prezývka, pod ktorou vystupujú. Tieto kanály IRC sú prevádzkované na súkromných alebo vysoko za-

bezpečných IRC serveroch, pričom pripájať sa možno iba v rámci šifrovaného prenosu. To poskytuje vysokú mieru bezpečnosti komunikácie jednotlivých členov. Fakt, že sa jednotlivé osoby dobre poznajú len na intelektuálnej úrovni a zväčša nevedia nič o osobnom živote ostatných, prináša veľký stupeň ochrany aj v prípade, že jeden z členov je zákonnými zložkami odhalený. Nevie totiž nič, čím by mohol svojich spolovníkov identifikovať v bežnom svete. Dostať sa do Scény je pre bežného človeka prakticky nemožné. Vstúpiť sa dá iba na pozvanie iného člena, ktorý sa za vás zaručí. Pokiaľ sa nejaká skupina rozpadne, veľa členov odchádza do iných skupín, prípadne založia spolu s malým počtom nových ľudí novú skupinu. Na prijatie do skupiny sú lákaví ľudia s veľmi dobrými schopnosťami, ktoré by boli pre skupinu prínosom (napr. cracker), prípadne človek s prostriedkami, napríklad s výkonným serverovým riešením s vysokou konektivitou.

Výsledkom práce jednotlivých skupín sú warezové produkty, nazývané Release. Ide o program, film či iný komerčný materiál, ktorý je zadarmo poskytnutý ostatným členom scény, v prípade softvéru s odstránenou alebo prelomenou ochranou, čo zaručí jeho neobmedzené a bezproblémové používanie. V celom procese je veľmi dôležitá rýchlosť, rovnaký release môže v tom istom čase pripravovať niekoľko skupín súčasne. Platný je však iba ten najrýchlejší, a preto je vydanie hlavne populárnych filmov či programov pretekom o čas. Čím atraktívnejší je daný release, tým väčší kredit zaň skupina dostane. Čím vyššie hodnotenie skupina má, tým je uznávanejšia a rešpektovanejšia medzi ostatnými v rámci Scény. Je pomerne jasné, že release jednoduchého programu na snímání obrazovky nebude na úrovni vydania náročných a veľmi žiadaných programov, ako je napríklad Adobe Photoshop či operačný systém Microsoft Windows 7. V záujme skupiny je teda vydávať čo najviac materiálu, pričom musí byť rýchlejší ako konkurencia.

Dejiskom Scény sú takzvané *topsities*. Ide o najbezpečnejšiu oblasť a jadro celého systému. Topsites sú veľmi rýchle (100 Mbit/s a viac) FTP servery, na ktoré je povolené pripojiť sa iba z konkrétnych IP adries, pričom na pripojenie sa používa šifrovanie SSL. Samozrejmy je niekoľko terabajtový diskový priestor. Tieto servery sú pripojené na vysokorýchlostných linkách rôznych firiem, škôl či iných inštitúcií a Scéna ich využíva na svoje ciele bez toho, aby to ich skutoční majitelia vôbec tušili. Každá skupina má svoje „domovské“ topsites servery, na ktoré primárne nahráva svoj obsah. Tie sú pre konkrétnu skupinu pridružené, teda tzv. *affiliate* či skratene *affil*. Na

Schéma rozširovania releasov v rámci Scény aj mimo nej


```
(23:10:30) <PRE> [ PRE ] [ Men In Trees S01E05 SPANISH HDTV XviD KIMERA ] in [ TV ]
(23:10:53) <PRE> [ NUKED ] [ Rikets Rost S06E02 POTV XviD NORWEGIAN REPRSE ] in [ grp.req ]
(23:11:00) <PRE> [ PRE ] [ The Whistleblowers S01E03 WS POTV XviD RIVER ] in [ TV ]
(23:11:47) <PRE> [ NUKED ] [ The Violation Of Heather Gables 2007 XXX DVDrip XviD WDE ] in [ noivtc_qpelused ]
(23:11:53) <PRE> [ PRE ] [ Paul Van Dyk Vonycs Sessions (SSL) SAT 10 11 2007 TBM ] in [ MP3 ]
(23:12:49) <PRE> [ PRE ] [ SecretVirgin Sticky Little Finger Licker HD WMV XXX SEXORCISTS ] in [ XXX ]
(23:13:08) <PRE> [ PRE ] [ Battle Royale 2000 PAL MULTI DVD9 ALLIN ] in [ DVD9 ]
(23:13:42) <PRE> [ PRE ] [ Ambitions Stranger 2007 FNT ] in [ MP3 ]
(18:45:13) <+grey> !group TNAN
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ TNAN ]
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ Releases: 80 | Nuked: 4 (5.0%) ]
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ 73.8% [DVD9] 59 | 21.2% [XVID] 17 | 5.0% [TV-DVD9] 4 ]
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ Internals: 0 | Props: 1 | Repacks: 0 | Dirfix: 0 | Mofix: 0 ]
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ First : Atlantis.The Lost Empire.2001.MULTI.PAL.DVD9-TNAN ] pred 166d 3h 45m 57s ago
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ Last : Hostel.Part.II.2007.PAL.DVD9-TNAN ] pred 2h 5m 15s ago
(18:45:14) <PRE> [ PRE ] [ Last Nuke : Stevie.2002.DVDrip.XviD-TNAN ] pred 107d 21h 33m [NUKED] dupa.TFM.2003-09-01
```

Ukážka záznamu z Pre IRC kanála – bot vkladá názvy nových releasov z Pre databázy; v spodnej časti vidieť použitie príkazu !group, ktorý zobrazí informácie o konkrétnej skupine, napríklad počet jej platných releasov či pomer tých, ktoré boli nukované

nich majú skryté priečinky, ktoré sú dostupné iba danej skupine, teda nijakým iným skupinám v rámci Scény. Do nich nahrávajú rýchlo a utajene svoj release. Skupina má zväčša v rámci Scény niekoľko pridružených serverov, pričom nahrávanie prebieha na každý. Len čo je release dokončený, teda kompletne a správne zabalený v distribučnom balení, v ktorom sa nachádzajú aj všetky potrebné časti, ako napríklad keygen, informačný súbor a podobne, okamžite ho skupina oficiálne vydáva. Vydanie prebieha tak, že človek, ktorý má v konkrétnej skupine na starosti vydanie releasu, v jednom okamihu príkazom presunie release na všetkých affil serveroch zo skrytého priečinka do verejnej časti, aby bolo prístupný celej Scéne. V rovnakom čase pridáva špeciálnym príkazom (pre-command) záznam do tzv. *Pre databázy*. V rámci scény sa táto databáza označuje najčastejšie skratkami ako *pre* či *pred*. V nej sa objavuje každý release, ktorý sa vydáva. Ide o krátku správu pozostávajúcu z mena releasu a jeho počítačového umiestnenia. Na túto databázu je pripojený automatický program, tzv. *Prebot*, ktorý je botom, t. j. automatickým robotom, na Pre IRC kanáli. Na ňom sú pripojení účastníci scény a bot ich na každý nový release upozorní

informačnou správou. Kanál je teda akousi nástenkou toho, čo sa na Scéne práve objavilo. Týmto sa súboj medzi warezovými skupinami končí. Pokiaľ nejaká skupina mala v úmysle vydať rovnaký release, práve prehrala aj napriek tomu, že mohla byť pozadu len o pár sekúnd. Platný je totiž len ten prvý a ostatné sa nedostávajú do Scény. Výnimkou je situácia, keď sa zistí, že práve vydaný release je poškodený. V prípade programu napríklad nefunguje keygen alebo pri vydaní filmu je v obraze množstvo chýb a nedostatkov. V takom prípade je release vyhlásený za neplatný, teda *Nuked*. V Pre databáze sa objaví nový údaj s doplnením, že daný release bol nukovaný, pričom je udaný aj dôvod tohto rozhodnutia. V tomto momente vydáva iná skupina, ktorá mohla byť len o krátky čas pozadu za prvým vydaním, svoj release, ku ktorému pridáva prívlastok *Proper*. To vyjadruje, že ide o správnu verziu už inak vydaného releasu, ktorý je zlý, a preto neplatný. Všetok kredit je prirátaný skupine so správnym releasom. Nukovaná verzia je bezcenná a o nedlho zmizne zo serverov. Môže sa stať, že skupina, ktorej release bol vyhlásený za *Nuked*, stihne vydať rýchlejšie ako ostatní opravenú verziu. V tomto prípade, keď je nový release od rovnakej skupiny ako pôvodný, použije sa prívlastok *Repack*. Označenie *Repack* sa v niektorých skupinách, ktoré vydávajú filmový obsah, nahrádza slovom *Rerip*, ale vyjadruje to isté. Vydaním releasu sa, samozrejme, nekončia súboje na Scéne. Nové releasy sa chrlia do

sveta neustále a jedna skupina ich v jednom momente môže pripravovať aj väčší počet. Ide teda o neutíchajúci súboj o čas, ktorý sa nikdy neskončí.

V okamihu, ako bol release vydaný, rozbieha sa celkom iný boj. Keďže je súbor prítomný len na affil serveroch skupiny, treba ho rozšíriť na všetky topsites celej Scény. K slovu sa dostávajú osoby označované ako *racers*. Ich úlohou je čo najrýchlejšie rozšíriť, teda skopírovať release na ostatné servery. Každá skupina má prístup len k svojim affil topsites serverom, ale vďaka *race*rom sa na každom objaví o chvíľu releasy všetkých skupín. Každý topsites server tak hostí kompletný obsah aktuálnej Scény. Raceri sa snažia splniť svoju mesačnú transferovú kvótu, aby mohli zostať súčasťou Scény. Okrem toho ich však poháňa hlavne snaha byť najlepším racerom a získať uznanie ostatných členov komunity. V rámci scény nikto nemôže byť príživník. Každý musí niečo dávať a prispievať svojím podielom. Keď racer presúva súbor na iný server, vytvorí topsite automaticky informačný súbor *.RACE-STATSR*. Ten identifikuje racera, ktorý sa na prenose podieľa. Niektorí raceri využívajú metódu transferu FXP (*File eXchange Protocol*). Ide o vy-

užívajú chyby protokolu FTP, ktorá umožňuje priamy transfer medzi dvoma FTP servermi. Racer teda nemusí sťahovať release vysokou rýchlosťou k sebe a následne ho umiestňovať na iný server, ale ich oveľa rýchlejšie odosiela zo servera na server. FXP racer v takomto prípade len odosiela príkazy jednotlivým serverom, ktoré následne svojimi veľmi rýchlymi linkami súbor transferujú priamo medzi sebou. Pri tejto činnosti hrozí riziko odhalenia, a preto sa na ňu odvážia len tí najzručnejší a najskúsenejší raceri s dostatočnými znalosťami hackerského prieniku do serverov.

Ako ďalší sa dostávajú k slovu *couriers*, teda kuriéri. Tí ďalej rozširujú releasy z topsites na ostatné sites pridružené k Scéne. Tieto servery sú už o niečo otvorenejšie a má k nim prístup podstatne viac ľudí. Sú to teda miesta o jednu úroveň nižšie pod Scénou. Opäť ide o súťaž, teda o najrýchlejšie kuriérske skupiny. Na týchto nižšie postavených serveroch sa začínajú objavovať už prvé *leaks*, t. j. úniky súborov zo Scény do okoliťného sveta, a tak sa špičkové releasy elitných skupín začínajú objavovať aj na voľne dostupných miestach, napríklad na filehostingoch typu rapidshare a hlavne na bittorrentových sieťach P2P a ďalších. V skutočnosti nemajú elitné warezové skupiny nijaký záujem o to, aby sa ich releasy dostávali až na takúto úroveň, pretože tým zbytočne upútavajú pozornosť. Vďaka rýchlosti Scény sú však rýchle aj leaky a celkom bežne sa tieto súbory na radosť klasických pirátov objavujú na sieťach P2P v priebehu jedného či dvoch dní od vydania skutočného releasu.

Vnútro elitnej warezovej skupiny

Podobne ako v rámci Scény, kde majú o niečo vyššie postavenie tie najúspešnejšie skupiny, aj v samotných skupinách panuje určitý hierarchický model. Každý jeden člen warezovej skupiny má v záujme dosiahnutia čo najefektívnejšieho a najsilnejšieho zloženia tímu pridelenú špecifickú funkciu podľa svojich najlepších schopností. Skupina nemá pevne daný počet členov, menšie skupiny tvorí 5, väčšie pokojne viac ako 20 ľudí. Počet nie je stanovený, pričom vždy ide len o zachovanie čo najefektívnejšieho fungovania. Aj v rámci skupiny sa prísne rešpektuje súkromie a zväčša sa členovia osobne nikdy nestretnú. Keďže ide o nelegálnu činnosť, nikto ne-

Pre generátor licenčného čísla vytvorí warezová skupina nezriedkavo aj pekné grafické rozhranie

chce riskovať prezradenie. Skupina je teda vždy založená na veľkej dôvere, bezpečnej šifrovanej komunikácii a ostražitosť. Do elitných pirátskych skupín môžete byť iba prizvaní. Skupina zložená z neznámych ľudí sa nikdy nepriblíži k bránam skutočnej Scény a iba balansuje na najspodnejších a verejných vrstvách šírenia warezu. Hlavne na bittorrentových sieťach P2P pôsobí niekoľko takýchto voľných združení, ktoré však zvyčajne ani zďaleka nemajú prostriedky a výkon elity. Nezriedkavo sa môže stať, že takto pôsobia niektoré osoby vyhostené zo Scény pre porušenie pravidiel.

Na čele warezovej skupiny stojí *leader*. Ide o osobu s vodcovským postavením, ktorá určuje smer chodu celej skupiny. Je dôležité uviesť si, že *leader* neplní funkciu diktátora. Jeho úlohou je hlavne udržať skupinu v chode a pri čo najvyššom výkone. Stará sa o to, aby boli všetci členovia motivovaní k dobrej práci a cítili sa v skupine príjemne. Je to teda akýsi veliteľ, manažér a tréner v jednej osobe. Zvyčajne ide o najskúsenejšieho a najváženejšieho člena skupiny. Pri veľkých skupinách môže mať *leader* niekoľko pomocníkov, tzv. *councils*, ktorí mu pomáhajú v jeho činnosti. V niektorých skupinách môžu byť iba *councils*, ktorí tvoria akúsi spoločnú dozornú radu skupiny. Dôležitou súčasťou skupiny je *supplier*, teda akýsi zásobovač. Je to človek, ktorý má na starosti dodávky materiálu na release. Schopnosti *suppliera* často rozhodujú o víťazstve v súťaži o najrýchlejšie releasy. Čím skôr totiž *supplier* zabezpečí napríklad kópiu daného softvéru, tým vyššia je pravdepodobnosť, že skupina v boji o prvé vydanie releasu zvíťazí. Skupina môže mať niekoľko takýchto zásobovačov, pričom zvyčajne ide o ľudí,

ktorí sú veľmi blízko skutočnému zdroju súborov. Môže to byť napríklad zamestnanec distribučných spoločností, človek pracujúci v lisovni médií alebo dokonca priamo zamestnanec konkrétnej firmy, ktorá daný softvér vyvíja. Len čo sa program alebo hra dostanú do rúk warezovej skupiny, prichádza na scénu *cracker*. Ide o technicky veľmi zdatného člena skupiny, ktorý je schopný v krátkom čase prelomiť ochranu programu. V prípade hier ide v praxi o prelomenie ochrany proti kopírovaniu, pri ktorej *cracker* upraví spúšťač súboru tak, aby nevyžadoval zadanie unikátneho sériového čísla produktu alebo kontrolu originality média. V prípade aplikácií môže dokonca reverzným inžinierstvom odhaliť kontrolný mechanizmus na overovanie sériového čísla a vytvoriť na základe jeho parametrov malý program, tzv. *keygen*, ktorý bude automaticky generovať platné licenčné čísla produktu. Softvér je následne na nerozoznanie od toho originálneho, pretože bol aktivovaný regulárnym krokom, podľa ktorého sa hodnotí platná licencia. Pokiaľ ide o skupinu zaoberajúcu sa releasmi hudby alebo filmov, namiesto *crackera* sa v skupine nachádza *encoder*. Ten má na starosti kompresiu DVD filmov do kodexu MPEG-4 a zmenšenie DVD videosúboru na veľkosť 700 či 1400 MB. V prípade hudby zasa komprimuje audiosúbory do formátu MP3. Zároveň s touto činnosťou pracuje aj *packager*, človek, ktorý má v rámci skupiny na starosti vydávanie hotového produktu. Ešte počas práce ostatných členov pripravuje informačný súbor, ktorý bude pripojený k výslednému releasu. Keď je releas hotový, zabalí jeho kompletný obsah podľa pravidiel Scény. Release je následne pripravený na okamžitý upload na affil servery. Niektoré skupiny majú aj vlastných kuriérov, ktorí pomáhajú rozširovať súbor veľmi rýchlo ďalej. Takíto kuriéri majú oproti štandardným výhodu v tom, že môžu začať s kopírovaním takmer súčasne, ako sa dostáva release na affil servery. Majú teda časový náskok.

Jednotlivé skupiny sa navzájom líšia svojím zameraním. Existuje niekoľko základných druhov, určených podľa typov releasov, ktoré vydávajú. Súťaž teda neprebíha kompletne medzi úplne všetkými skupinami súčasne, ale len medzi tými, ktoré sú v rovnakých odvetviach. Medzi základné druhy patria softvérové, herné, filmové a hudobné warezové skupiny. Softvérové sa venujú vydávaniu jednoduchých či náročných aplikácií, prípadne aj operačných systémov. Medzi veľmi známe softvérové warezové skupiny patrila PWA (*Pirates With Attitude*), ktorá pôsobila v rokoch 1992 až 2000, alebo DoD (*Drink or Die*) pôbiaca v rokoch 1993 až 2001. Obe skupiny zožali v príslušnom období výrazné úspechy na poli Scény. DoD vypustil do sveta vydanie operačného systému Windows 95 niekoľko týždňov pred tým, ako sa vôbec dostal do predaja. Dovtedy nevídanú silu elitných pirátskych skupín predviedla PWA, ktorá mala svojho *suppliera* priamo v Microsofte. Skupine sa tak podaril husársky kúsok, keď Microsoft musel zastaviť na krátky čas výrobu diskov s Windows 95, pretože prvé výlisky obsahovali v skrytých priečinkoch súbor NFO, ktorý CD identifikoval ako release Scény. Medzi ďalšie významné releasy tejto skupiny patrili Microsoft Office 97 či Windows 98. Na Scéne však dodnes nájdeme významné skupiny, ktoré mútli vody počas celého svojho dlhého pôsobenia. Od roku 1993 pôsobí veľmi známa a aktívna skupina PC

warez

Na webe možno nájsť množstvo stránok, kde sa objavuje zoznam súborov vydaných Scénou – jedna z nich je www.releaseinfo.net

Aquamarine.DVDRip.XviD-Diamond	715,21 MB		
Sample	6,75 MB	dmd-aquamarine.r24	14,31 MB
Subs	1,90 MB	dmd-aquamarine.r25	14,31 MB
dmd-aquamarine.info	6 KB	dmd-aquamarine.r26	14,31 MB
dmd-aquamarine.r00	14,31 MB	dmd-aquamarine.r27	14,31 MB
dmd-aquamarine.r01	14,31 MB	dmd-aquamarine.r28	14,31 MB
dmd-aquamarine.r02	14,31 MB	dmd-aquamarine.r29	14,31 MB
dmd-aquamarine.r03	14,31 MB	dmd-aquamarine.r30	14,31 MB
dmd-aquamarine.r04	14,31 MB	dmd-aquamarine.r31	14,31 MB
dmd-aquamarine.r05	14,31 MB	dmd-aquamarine.r32	14,31 MB
dmd-aquamarine.r06	14,31 MB	dmd-aquamarine.r33	14,31 MB
dmd-aquamarine.r07	14,31 MB	dmd-aquamarine.r34	14,31 MB
dmd-aquamarine.r08	14,31 MB	dmd-aquamarine.r35	14,31 MB
dmd-aquamarine.r09	14,31 MB	dmd-aquamarine.r36	14,31 MB
dmd-aquamarine.r10	14,31 MB	dmd-aquamarine.r37	14,31 MB
dmd-aquamarine.r11	14,31 MB	dmd-aquamarine.r38	14,31 MB
dmd-aquamarine.r12	14,31 MB	dmd-aquamarine.r39	14,31 MB
dmd-aquamarine.r13	14,31 MB	dmd-aquamarine.r40	14,31 MB
dmd-aquamarine.r14	14,31 MB	dmd-aquamarine.r41	14,31 MB
dmd-aquamarine.r15	14,31 MB	dmd-aquamarine.r42	14,31 MB
dmd-aquamarine.r16	14,31 MB	dmd-aquamarine.r43	14,31 MB
dmd-aquamarine.r17	14,31 MB	dmd-aquamarine.r44	14,31 MB
dmd-aquamarine.r18	14,31 MB	dmd-aquamarine.r45	14,31 MB
dmd-aquamarine.r19	14,31 MB	dmd-aquamarine.r46	14,31 MB
dmd-aquamarine.r20	14,31 MB	dmd-aquamarine.r47	14,31 MB
dmd-aquamarine.r21	14,31 MB	dmd-aquamarine.r48	5,61 MB
dmd-aquamarine.r22	14,31 MB	dmd-aquamarine.rar	14,31 MB
dmd-aquamarine.r23	14,31 MB	dmd-aquamarine.sfv	1 KB

Obsah skutočného releasu, tak ako ho vidia všetci účastníci Scény

(Phrozen Crew). Od roku 1997 vŕi vody Scény skupina CORE (*Challenge of Reverse Engineering*), o tri roky neskôr sa sformovala TNT (*The Nova Team*).

Ďalšiu kategóriu pirátskych skupín tvoria tie, ktoré sa zameriavajú na hry. V minulosti bola známa napríklad skupina *The Band*, ktorá v 80. rokoch minulého storočia patrila k najúspešnejším warezovým skupinám zameriavajúcim sa na hry pre počítače Amiga. K legendám patrí napríklad aj *Paradox*, ktorý sa v minulosti takisto zameriaval na staré hry. Pred niekoľkými rokmi však táto skupina ako prvá vydala funkčný crack na operačný systém Windows Vista. Ďalšie vysoko postavené elitné skupiny sú napríklad *Deviance* alebo *Reloaded*. Práve Reloaded pomerne nedávno zaujal vydaním veľmi populárnych hier *Spore* či *SIMS 3* niekoľko dní pred ich oficiálnym vydaním. Hrami sa zoberá aj *Razor1911*, jedna z legiend, ktorá pôsobí na Scéne už takmer 25 rokov. Táto skupina má na konte najviac releasov zo všetkých skupín Scény. V posledných rokoch zaujala vydaním mnohých populárnych hier ešte pred ich oficiálnym vypustením (napríklad *Battlefield 2142* či *Crysis*). Pripísala si aj zaujímavý úlovok v podobe hry *ShadowRun*, ktorá aj napriek tomu, že oficiálne bola určená iba na Windows Vista, po cracknutí touto skupinou fungovala aj na Windows XP. K ďalším úlovmom patrila napríklad nesmierne populárna a očakávaná hra *Grand Theft Auto IV*. Crackerské úspechy tejto skupiny sú všeobecne známe, pričom nezriedkavo vydáva rôzne cracknuté verzie súborov aj pre nové opravné patche hier, ktoré postupne vychádzajú. Niektoré iné skupiny sa venujú výhradne konzolovým hrám pre Playstation, Xbox či GameCube. Sem patria skupiny *Echelon*, *Dark Force* alebo *WAR3X*.

Novšiu kategóriu tvoria skupiny, ktoré sa zameriavajú na filmový obsah. Ako prvá v rámci Scény začala vydávať filmy (vtedy išlo ešte o formát Video CD) skupina *Evil*. Tá vydala napríklad populárnu tinedžerskú komédiu *American Pie* (Príci, príci, príčky) tri mesiace pred jej filmovou premiérou. Úplná špička medzi filmovými warezovými skupinami sú napríklad *ALLiANCE*, *DIAMOND* či *DONE*. Podkategóriou sú skupiny zaoberajúce sa výhradne TV ripmi, teda vydávaním seriálov, ktoré aktuálne bežia v TV. Ktokoľvek na svete tak môže sledovať nový diel seriálov *Lost*

(*Nezvestní*), *Heroes* (*Hrdinovia*) alebo *House MD* (*Dr. House*) len krátko po tom, ako bola vysielaná premiéra v americkej televízii. Medzi najznámejšie TV warezové skupiny patria dlhodobá *LOL* a *XOR*, nasledované v súčasnosti napríklad *OTV*, *noTV* alebo *2HD*. Do ďalšej kategórie patria skupiny zaoberajúce sa výhradne hudbou, ako napríklad *MOD* (*Musical Over Dose*), *BPM* (*Beats Per Minute*) a *SQ* (*Swiss Quality*), či dokonca skupiny zameriavajúce sa iba na pornografický videomateriál (*SMuT*, *PORNOLATION*, *PrOnStarS*).

Okrem warezových skupín treba venovať pozornosť aj silným kuriérskym skupinám. V minulosti, keď ešte dáta prúdili internetovou linkou len zlomkom dnešnej rýchlosti, mohla byť kuriérska služba na dáta aj fyzickou záležitosťou. Veľký objem dát bolo rýchlejšie previesť letecky ako internetovou linkou. Ani dnes však kuriéri nestrácajú nič zo svojho významu a bleskurýchlo šíria dáta medzi jednotlivými servermi. V histórii Scény bolo niekoľko známych kuriérskych skupín, ako *RTS* (*Request To Send*), *RiSC* (*Rise in Superior Couriering*) alebo *AOD* (*Angels on Drugs*).

Releasy a ich pravidlá

V rámci elitnej pirátskej Scény existuje množstvo pravidiel určujúcich, ako má výsledný produkt celého úsilia, t. j. release, vyzerať. Ide o požiadavky, ktoré stanovujú veľkosť, kvalitu, doplnkové údaje či spôsob distribučného balenia. Aby sa výsledný produkt stal platným releasom distribuovaným do celého sveta, musí tieto pravidlá striktné dodržať. Ak nie, nie je uznaný ako platný a je nahradený produktom inej skupiny, ktorá ich dodržiava. V Scéne nenájdeme žiadnu autoritu, ktorá pravidlá stanovuje. Nové pravidlá či ich ratifikácia sú vecou dohody. Pokiaľ niektorá zo skupín má návrh na úpravu pravidiel, predloží ho ostatným skupinám. Ak návrh prijme niekoľko významných skupín a začne podľa neho vydávať svoje produkty, je všeobecne považovaný za platný. Prvotné pravidlá vytvorili prvé warezové skupiny s prihladnutím na vtedajší stav internetu a ostatných technológií. Dnes už niektoré pravidlá pôsobia trochu archaicky, ale stále sa používajú pre prehľadnosť, na zachovanie jednotnosti a hlavne zo zvyku. Keďže nikto nemôže pravidlá svojvoľne meniť, zmeny sa objavujú pomerne zriedka. Klúčom k ich prijatiu je vždy dostatočná podpora najsilnejších skupín. Scéna používa tri základné

podskupiny pravidiel: formát, označenie a distribučné balenie produktu.

Formát

Formát súboru je základné pravidlo pre jednotlivé releasy. Každý druh obsahu má vlastnú kolekciu pravidiel, ktoré v rámci Scény treba dodržiavať. Základné kategórie sú filmy a seriály, aplikácie, hry, hudba, DVD video a konzolové hry. Menšie kategórie sú napríklad elektronické knihy, komerčné fonty písma, softvér pre telefóny a podobne.

V súčasnosti platná revízia pravidiel pre **filmy a seriály** bola prijatá v roku 2005 a podpísalo ju až 59 skupín vrátane tých najvýznamnejších. Základné pravidlo je dodržať veľkosť výsledného videa, pričom sa vychádza z veľkosti klasického CD, teda 700 MB. Na filmy sa teda používa veľkosť 700 MB alebo 2×700 MB. To, či sa skupina rozhodne pre jedno CD alebo verziu s dvoma CD, závisí iba na nej. Pri dlhších filmoch (trvajúcich viac ako 2 hodiny) sa celkom bežne používa formát 2CD. Pokiaľ má video dĺžku menšiu ako 50 minút, je použitie veľkosti CD 700 MB zakázané. Vlastné delenie má seriálová produkcia. Pre seriály s dĺžkou 18 až 23 minút sa používa veľkosť 175 MB, čo je štvrtina CD, pre 24 až 34-minútové 233 MB. Najrozsirenejšia dĺžka je v rozmedzí 35 až 52 minút, na ktorú sa používa polovičná veľkosť CD, teda 350 MB. Zriedkavejšie sú 54 až 59-minútové seriály, pre ktoré sa používa 440 MB (najčastejšie z TV, ktoré nemajú reklamy, ako napríklad HBO), prípadne pre 60 až 64-minútové 525 MB. Ak ide o seriálový dvojdiel (65 až 95 minút), používa sa už klasická veľkosť 700 MB.

Vlastnosti videa sú takisto veľmi striktné dané. Musí sa použiť kodek XVID (táto revízia vyradila zo Scény používanie DivXu), pričom dátový tok musí byť čo najvyšší. Použitie dvojprechodového kódovania je nevyhnutnosť. Video musí mať šírku medzi 512 až 672 pix a jeho výška sa musí dať deliť číslom 16. Pri filmoch, ktoré nie sú širokouhlé, sa dodržiava pomer 4:3 pri šírke 448 až 576 pix. Video musí byť orezané až na obraz, a teda nesmie obsahovať čierne pruhy v hornej a dolnej časti (tie automaticky doplní prehrávač, čo znamená, že vo videu sa na ne zbytočne plynulo dátovým tokom). Odchýlka od pôvodného pomeru strán nesmie byť vyššia ako 5 %. Všetky vodoznaky vo videu (napríklad meno warezovej

Zoznam najpoužívanejších tagov pre releasy

	TAG	Opis
Základné	PROPER	Správna verzia releasu, ktorá nahrádza zlý release inej skupiny
	READNFO	Pokiaľ NFO obsahuje nejaký veľmi dôležitý údaj, ktorý sa nesmie prehliadnuť, release obsahuje práve tento tag
	REAL.PROPER	Zriedkavé označenie, ktoré určuje správny release po tom, ako bola nájdená chyba aj vo verzii PROPER
	REPACK/RERIP	Správna verzia releasu, ktorá nahrádza zlý release od rovnakej skupiny
Zdroje pre video	DVDrip/DVDRip.RETAIL	Release filmu vytvorený z DVD Video disku, ktorý je alebo bude dostupný v obchodoch – veľmi dobrá kvalita obrazu
	CAM (Camera)	Záznam filmu ručnou kamerou priamo z kina často obsahuje rušivé zvuky či tieň ľudí – veľmi zlá obrazová kvalita
	TS (Telesync)	Záznam kamerou priamo z kina, zvyčajne o niečo lepšia kvalita ako CAM, pričom sa kladie dôraz na zníženie okolitých ruchov
	TC (Telecine):	Priamy záznam filmu špeciálnou aparatúrou priamo z filmového kotúča pre kiná – kvalita je lepšia ako v prípade CAM a TS
	SCR (Screener):	Kópia z kazety VHS, ktorá je rozosielaná v predstihu filmovým recenzentom a v rámci propagačných akcií – často obsahuje texty naspedku obrazu
	DVDSCR (DVD Screener)	Verzia totožná so SCR, ale z DVD zdroja – obraz je kvalitnejší, aj tu sa však objavujú texty alebo krátke čiernobiele pasáže ako poznávací prvok
Hudobné releasy	WP (Workprint):	Kópia ešte nedokončeného filmu, ukradnutého zo štúdia – môže byť bez pridaných špeciálnych efektov alebo bez dôsledného strihu
	TV / Radio / WEB	Audiozáznam vytvorený nahrávkou z TV alebo rádia, prípadne stiahnutý z on-line hudobných obchodov
	VLS / EP / LP	Release vytvorený z platne – VLS je klasický singel (1 až 2 skladby), EP rozšírený singel (2 až 5 skladieb) a LP kompletný album
	CDS / CDM / CDR	Release z CD – CDS je singel (1 až 2 skladby), CDM rozšírený singel (2 až 5 skladieb) a CDR kompletný album
	DVDA	Release hudobného DVD
	Promo Clean / Explicit	Promonahrávka odosielaná recenzentom a v rámci propagačných akcií – zvyčajne obsahuje v pravidelných intervaloch pípnutie alebo hovorenú vetu Hudba s cenzurovanými a necenzurovanými textami
Softvér	AIO	Tag All-In-One označuje kompletný balík softvéru – typickým predstaviteľom je Microsoft Office, ktorý obsahuje programy ako Word, Excel atď.
	RTM	Tag označujúci softvér Release To Manufacturing – ide o softvér, ktorý je pripravený na lisovanie na DVD, ale podarilo sa ho už urobiť
	VLM	Softvér, ktorý je v rámci releasu vydaný už v registrovanej podobe, netreba ho po inštalácii aktivovať či upravovať
	PS2 / PS2DVD	CD a DVD hry pre hernú konzolu Playstation 2 (prípadne s číslom 3 pre verziu 3)
	MULTI	Release softvéru, ktorý obsahuje viacero jazykových mutácií rozhrania

skupiny) sú zakázané. Rovnako nie sú povolené ani titulky vložené priamo do obrazu (tzv. hard sub), pokiaľ nie sú priamou súčasťou pôvodného filmu. Ak treba ušetriť kapacitu v prospech filmu, dajú sa záverečné titulky komprimovať nižším dátovým tokom. Titulky však v žiadnom prípade nemôžu skrátiť ani odstraňovať. Ak titulky obsahujú doplnkový obsah (napríklad pokazené zábery a pod.), nižší dátový tok sa tu nesmie použiť.

Zvuková stopa videa je povolená vo formáte MP3 alebo AC3. Zvuk AC3 musí byť exportovaný iba priamo z originálneho zdroja. Zvuk MP3 musí byť stereofónny alebo monofónny, pričom je zakázané konvertovanie monofónneho zvuku do stereostopy. Stopa v MP3 je povolená iba variabilným dátovým tokom, a teda nemožno používať konštantný. Vzorková frekvencia musí byť totožná s originálom, čo je najčastejšie 44,1 alebo 48 kHz. Vytváranie súborov s viacjazyčnými zvukovými stopami je zakázané.

Posledná revízia pravidiel Scény pre **DVD Video** releasy pochádza z roku 2005. Filmy umiestnené na DVD9 (dvojvrstvových médiách) musia byť skomprimované do veľkosti jednovrstvového média DVD5, teda do veľkosti 4,3 až 4,36 GB. Používanie automatických programov na zmenšenie, ako je napríklad DVD Shrink, DVDXCOPY a pod., je prísne zakázané. Minimálny dátový tok filmu musí byť 3000 kb/s, pri DVD seriáloch 2800 kb/s. Pri filmoch nad dátovým tokom 4000 kb/s sa používa päťnásobné prechodové kódovanie, pri filmoch pod touto hranicou šesťnásobné a viac. DVD musí obsahovať vždy kompletné menu, pričom je zakázané znižovanie dátového toku a frekvencie zvuku (okrem komentárov).

Pravidlá pre vydávanie **HD videa** boli stanovené v roku 2007. Minimálne použitie rozlíšenia týchto súborov je 720p. Ide o ripy HD DVD a Blu-ray. Ako kodek je použitý výhradne x.264. Minimálny bitrate sú 4 Mbit/s (výnimkou sú animované filmy, pri ktorých je povolený aj nižší) pri najmenej dvojpriechodovom kódovaní a trojnásobných B snímkach. Ako dátový kontajner sa používa Matroska (MKV), pričom zvuk je vo formáte AC3. Veľkosť videa musí zodpovedať veľkosti DVD5, DVD9 (iba pre veľmi dlhé alebo výrazne kompresne náročné filmy) alebo 1,5-ná-

sobku DVD5. Veľkosť polovičného DVD je povolená iba pre animované filmy. Mnoho pravidiel je ďalej veľmi podobných tým pre DVD alebo XVID releasy. Pri televíznych seriáloch v HD kvalite sa používajú veľkosti 550 MB (19 ÷ 29 min), 1100 MB (37 ÷ 53 min) a 1466 MB (54 ÷ 69 min).

V súčasnosti platné pravidlá pre **hudobné releasy** sú z roku 2007. Podobne ako v iných kategóriách aj tu nájdeme množstvo konkrétnych pravidiel, ktoré sa nesmú porušiť. Nevyhnutné je napríklad použitie enkodéra LAME, vzorkovej frekvencie 44,1 alebo 48 kHz, minimálneho dátového toku 192 kb/s pre konštantný režim alebo vkladanie tagov. Samozrejmosť je zákaz vydávania releasov s nízkou kvalitou či používania opätovného enkódovania z neoriginálneho zdroja a podobne.

Najstaršiu kategóriu, fungujúcu už od počiatkov Scény, tvoria **hry a programy**. Hra a program musia byť vždy, samozrejme, úplne funkčné. Nesmú sa odstraňovať žiadne súčasti, funkcie a pod. Hra musí obsahovať všetky zvuky, videá a herné levely. Stratová kompresia videa a hudby do prijateľnejších formátov je však povolená. Pri videách sa nesmie použiť prívelká kompresia. Minimum je 650 kb/s, prípadne kvantizér 4.0. Pokiaľ ide o veľké hry na niekoľko CD alebo DVD, používa sa kompletný obraz vo formáte ISO alebo BIN/CUE. Tie sa môžu následne vypaľovať priamo na médium ako regulárne CD/DVD alebo používať vo virtuálnych mechanikách bez nutnosti vypaľovania. Je zakázané používať v release produkty iných skupín, napr. cudzie cracky, keygeny a pod. Rovnako nemožno opraviť priamo cudzí release a vydať ho ako proper. Takéto kradnutie práce v rámci Scény je zakázané a porušenie sa zvyčajne trestá okamžitým vyhostením. Releasy malých aplikácií nesmú obsahovať napr. bezplatné súčasti, ktoré možno stiahnuť z webu (napríklad DirectX, Adobe Acrobat a pod.), pričom rovnaké aplikácie v novej verzii sa nesmú vydať skôr ako po 14 dňoch.

Názvy a značky

Scéna používa striktné označovanie jednotlivých releasov, aby nemohlo dôjsť k zámene alebo omylu. Na pomenovávanie treba používať iba základné alfanumerické znaky. Mnoho FTP serverov totiž nepodporuje iné znaky a takto je zarú-

čené, že sa na každom operačnom systéme zobrazia správne. Ide o znaky A až Z vo veľkej alebo malej podobe, ku ktorým sa pridávajú čísla 0 až 9 a malý počet špeciálnych znakov v podobe pomlčky (–), podčiarkovníka (_) a bodky (.). Zriedkavo sa môže objaviť ešte zvyšok v podobe jednoduchej a hranatej zátvorky ( ) , [ ]. Release filmu sa pomenúva podľa nasledujúceho vzoru: *Meno.Filmu.Rok.Zdroj.Kodek-Skupina*. V praxi to vyzerá napríklad takto: *Lucky.Miles.2007.DVDRip.XviD-aAF*. Ide teda o film Lucky Miles z roku 2007, vytvorený bol zo zdroja DVD video a ako kodek bol použitý XviD. Skupina, ktorá tento release vydala, sa nazýva aAF. V niektorých prípadoch sa objavuje ešte doplnková informácia, označujúca nejaké špecifikum. Napríklad v názve *Flame.And.Citron.LIMITED.DVDRip.XviD-DMT* vidíme doplnujúci údaj LIMITED, ktorý znamená, že film má len veľmi málo svetových premietaní v kinách. Väčšinou ide o náročnejšie alebo nezávislé filmy pre menšinového diváka. Releasy seriálov majú drobnú úpravu. Rok výroby nahrádza číslo série a epizódy. V praxi názov releasu teda vyzerá: *How.I.Met.Your.Mother.S04E19.HDTV.XviD-LOL*. Ide teda o 19. epizódu 4. série.

V prípade programov sa zasa objavuje číslo verzie, pričom do názvu možno vložiť informáciu o spôsobe prelomenia ochrany. Názov potom vyzerá napríklad takto: *Adobe.Audition.v3.WinAll.Cracked-NoPE*. Ide teda o program Adobe Audition vo verzii 3. WinAll určuje, že je to verzia pre všetky operačné systémy Windows. V názve je použité slovo Cracked, čo znamená prelomenie ochrany úpravou originálneho súboru. Po inštalácii sa zväčša originálny súbor pred prvým spustením nahrádza práve touto upravenou verziou. Alternatívy k tomuto názvu sú Keygen alebo Incl.Keymaker, čo znamená, že sa priložá generátor licenčného čísla, ktorý môže byť použitý na registráciu programu. Tretia možnosť je Patch, čo je súbor, ktorý sa použije po inštalácii na automatickú úpravu programu, aby sa nevyžadoval aktivačný proces. Označení, presnejšie tagov, je v rámci videí, hudby alebo programov veľké množstvo. Ich zoznam a opis si môžete pozrieť v tabuľke.

Distribučné balenie

Skutočný release je umiestnený v priečinku s platným názvom v podobe, akú sme ukázali v predchádzajúcom odseku. V tomto priečinku je jeho obsah rozdelený na menšie časti komprimácnym programom WinRAR. Filmy a seriály sú rozdelené na 15 alebo 20 MB časti, čo znamená, že release filmu s veľkosťou 700 MB bude obsahovať napríklad 35 súborov RAR. V minulosti bolo používanie delenia nevyhnutné pre kapacity liniek, ale aj dnes uľahčuje distribúciu. Keďže filmy sú silno komprimované už v základe, komprimovanie RAR-om je už zakázané. Používa sa teda metóda balenia bez kompresie, čo znamená, že WinRAR funguje len ako delič. Pri rozbalení stačí spustiť dekompresiu len prvého súboru. Program bude následne pokračovať ďalšími časťami a rozbalí kompletný súbor. Pri väčších súboroch, napríklad hrách alebo DVD filmoch, sa používajú časti veľké 50 MB. Scéna však označuje veľkosti v bajtoch, a preto používa desiatkovú sústavu. V pravidlách pre DVD sa teda uvádza veľkosť časti 50 000 000 bajtov. Táto forma sa používa hlavne pre WinRAR, kde treba zadávať veľkosť v číselnej podobe, pričom čísla v desiatkovej sústave sa pamätajú oveľa lepšie. Pri jednotlivých častiach je pribalovaný aj súbor SFV. Ide o veľmi malý súbor, ktorý obsahuje kontrolný súčet všetkých častí balenia. Ak bola niektorá časť stiahnutá zle, je kontrolným súčtom pri rozbaľovaní identifikovaná. Jediný druh releasu, ktorý sa do RAR-u nebalí, je hudba. Skladby MP3 sú totiž dostatočne malé súbory, ktoré release rozdeľia.

Po rozbalení je k dispozícii obsah releasu. Ide o jednotlivé inštaláčne súbory programu spolu s keygenom, kompletný videosúbor alebo obraz herného disku. Programy a hry obsahujú v release ešte súbor file_id.diz, v ktorom je uložený kompletný výpis všetkých súborov, ktoré má release obsahovať. V prípade filmu nájdeme okrem videa povinný priečinok Sample, ktorý obsahuje krátku ukážku vystrihnutú z filmu. Lahko sa podľa nej teda určí celková kvalita videa. Záujemca tak môže najprv stiahnuť iba túto malú ukážku, a pokiaľ je s jeho kvalitou spokojný, stiahne si kompletný release. Ďalší priečinok je Subs, ktorý obsahuje titulky v textovej forme (SRT, SUB) alebo VOB-SUB vyexportovaný z DVD. Nepovinný je priečinok Cover, ktorý obsahuje naskenovaný originálny obal média, ktorý sa dá vytlačiť. V prípade MP3 releasov sa pri jednotlivých skladbách musí nachádzať playlist v podobe súboru m3u, ktorý prehrá všetky súbory na jedno kliknutie.

Veľmi dôležitý je súbor NFO, ktorý sa nachádza aj v priečinku s jednotlivými archívami, aj v ich obsahu. Pridávanie tohto súboru je povinné, pričom jeho obsah sa riadi mnohými pravidlami. Tento súbor prvýkrát použila skupina THG (*The Humble Guys*) v roku 1989. Onedlho sa stal súčasťou každého releasu Scény. Ide o veľmi malý textový súbor s informáciami o konkrétnom release. Na jeho otvorenie možno použiť špeciálny program, ako je napríklad Damn NFO Viewer, ale vo väčšine prípadov ho správne zobrazí aj Po-známkový blok (Notepad). Príponu NFO má však

v rámci Windows štandardne zaregistrovaný program na zobrazenie systémových informácií, ktorý tento súbor otvorí nedokáže. V úvode NFO je zvyčajne veľká kresba ASCII, teda grafický prvok zložený iba z textu. Ako takýto súbor vyzerá, to si môžete prezrieť aj na obrázku. V nižšej časti sa nachádzajú povinné údaje. V prípade filmu je to okrem mena skupiny aj názov filmu, dátum vypustenia releasu, dátum filmovej premiéry alebo začiatok predaja DVD. Ďalej je to veľkosť a vlastnosti videa, použité nastavenie kodeku, dĺžka a odkaz na webovú stránku s podrobnejšími informáciami (napríklad imdb.com). Koniec súboru NFO je zvyčajne vyhradený na podakovania či uštipačné narážky na iné warezové skupiny. Ide zväčša o jednoduché podpichovanie, v ktorom nechýba ani humor. Netoleruje sa nijaké ohováranie alebo narážky na konkrétnych ľudí z jednotlivých skupín. V prípade hier či softvéru je v tomto súbore aj krátky návod, ako použiť patch či keygen.

Boj proti Scéne a jeho účinky na spoločnosť

Keďže Scéna reprezentuje vôbec najmasívnejšiu a najsilnejšiu internetovú pirátsku komunitu sveta, o jej zlikvidovanie sa neraz pokúšali najrôznejšie policajné zložky a vládne inštitúcie. Vzhľadom na jej utajovanie a povahu však zákroky proti nej nie sú ani zďaleka také jednoduché ako na nižšie vrstvy pirátskej pyramídy (P2P a filehostingy). Počas celej jej 30-ročnej histórie sa úspechom skončili iba štyri prípady. Prvým z nich bola v roku 2001 operácia s krycím názvom *Buccaneer*, keď sa polícia podarilo zatknúť 62 ľudí, priamo spojených so Scénou. Táto akcia mala za následok

úplné vyradenie skupiny *Drink Or Die*. Zatknutí boli aj niektorí členovia skupín *Razor1911* a *RogueWarriorz*. O tri roky neskôr, v apríli roku 2004, sa uskutočnila operácia s krycím názvom *Fastlink*, dodnes najúspešnejší zásah proti Scéne. Pri tejto operácii pod taktovkou FBI a amerického ministerstva spravodlivosti bolo zatknutých 100 účastníkov Scény z Belgicka, Francúzska, Maďarska, Singapuru a ďalších štátov. Záťah bol orientovaný hlavne proti skupinám zameriavajúcim sa na hry. Zatiaľ posledná operácia pod vedením FBI sa udiala v roku 2005 pod krycím názvom *Site Down*. Túto operáciu umožnil agent FBI, ktorý dva roky v utajení prevádzkoval dva gigabitové topsites servery, pričom sa snažil zbierať čo najviac inkriminujúcich údajov a IP adries. Pri tejto akcii bolo zatknutých 90 ľudí z Kanady, USA, Švédska a iných krajín. Na začiatku roka 2007 lokálne zložky v Nemecku, Poľsku, Rakúsku, Holandsku a ČR vykonali simultánne zásahy, pričom bolo zatknutých 30 ľudí. Pri tejto akcii bolo vyradených niekoľko európskych topsites serverov, pričom zasiahnuté boli hlavne európske skupiny. Neskôr sa potvrdilo, že medzi zatknutými sa nachádzal aj leader skupiny RELOADED.

Aj napriek tomu, že tieto akcie vyzerajú ako výrazné zásahy do Scény, na jej produkciu to malo

minimálny dosah. Existuje veľké množstvo topsites serverov a po odhalení niektorých z nich ich onedlho nahrádzajú ďalšie. Rovnako je to aj s warezovými skupinami. Aj napriek zatknutiu desiatok ľudí nemožno z globálneho hľadiska považovať tieto akcie za úspešné. Vzhľadom na povahu účastníkov scény nemajú taký zastrašujúci účinok ako na bežných používateľov a aj napriek tomu, že medzi zatknutými boli aj významné osoby, stále tvoria len malú časť Scény. Hromadné zatknutie všetkých účastníkov zrejme presahuje možnosti akejkoľvek policajnej či štátnej organizácie. Osoby v Scéne patria skutočne k ťažkým terčom, pričom zvyčajne ide o technicky vyspelých používateľov počítačov s vysokým stupňom obozretnosti. Mnoho organizácií sa preto zameriava na „ľahšie ciele“, napríklad v podobe sietí P2P, teda miest, kde sa produktmi Scény stretáva bežná verejnosť. Dosah Scény však vidieť v celom internetovom svete, kde mnoho ľudí vie, že sa dá bez väčších problémov zohnať funkčná kópia aj najdrahšieho programu, najnovšej hry či filmy a albumy skupín. Vzniká tak aj množstvo humorných udalostí, keď sa produkty Scény dostávajú aj tam, kde by nemali. Známy je prípad s hrou *Rainbow Six: Vegas 2* od spoločnosti Ubisoft, ktorej ochrana prítomná na originálnom disku mnohým používateľom zabránila hru spustiť. Výrobca v rýchlosti vydal opravný patch, ale na veľké prekvapenie sa zistilo, že sa v ňom skrýval crack od skupiny RELOADED, vytvorený pre nelegálnu verziu hry, ktorá, samozrejme, bez problémov fungovala. Oprava bola rýchlo stiahnutá a udalosť zametená pod koberec. V ďalšom prípade sa odhalilo, že niekoľko doplnkových zvukových súborov vo Windows XP, napríklad *WMPAUD1.WAV*, bolo vytvorených prostredníctvom nelegálnej kópie profesionálneho zvukového programu Sound Forge, ktorú vydala warezová skupina RDM (Radium).

Záver

V článku sme podrobne nahliadli do tajomného sveta Scény. Vidieť, že internet prepoil svet a v pravom zmysle slova zotrel hranice. Jednotliví členovia skupín pochádzajú zo všetkých kútov sveta, výnimkou nie je ani stredná Európa vrátane Slovenska. Skutočne však ide o natolko utajovanú záležitosť, že mnoho ľudí o nej vôbec netuší a len ťažko by odhadovali, že ich sused pôsobí ako cracker v elitnej celosvetovej pirátskej skupine. Účastníkmi nie sú len študenti vysokých škôl či iní mladí ľudia. Hlavne na pozícii leaderov môžete často naraziť na veľmi majetných ľudí. V Scéne pritom vonkoncom nejde o peniaze. Bohatšiemu členovi skupiny nerobí problém zabezpečiť svoj server či vysokorychlostnú linku, pričom vie, že táto investícia sa mu nikdy nevráti. V rámci Scény ide vždy iba o prestíž, čo má za následok, že každý mesiac sa objavujú rebričky najúspešnejších skupín. Účasť v tomto odvetví je vysoko návyková záležitosť, ktorá sa dá prirovnať k hraní on-line hier. Zúčastnené osoby sú nezriedkavo pod veľkým časovým tlakom, ktorý im spolu s celkovým rizikom neprestajne pumpuje adrenalín do žíl. Svojím spôsobom je Scéna pravdepodobne jeden z najrýchlejších, najnáročnejších a najnebezpečnejších tímových športov na planéte. Vzhľadom na jeho povahu hrozia účastníkom vysoké tresty, ale pre mnohých je riziko práve to, čo hľadajú.

■ František Urban

Súbor NFO býva často plný textovej grafiky ASCII; obsahuje pritom všetky náležité údaje o release